

4906 - 308/1936-37 - 1937. ü. 26. - történeli - szlvs.
5101 - 67/1937-38 - " x. 28. - kéleles - szlvs;
5286 - 252/1937-38 - 1938. ü. 1. - vegyes -

szjrábrány, falvales m. 1912. x. 15. ref.

avalási átiát: 974/1937-38. jly.

Rep. 1938. ápr. 7.

A DEBRECENI M. KIR. TISZA ISTVAN TUDOMANYEGYETEM
JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KARA.

657 1937/1938. szám.

Érk: 19 ~~é~~ 1938 FEB. 7. hó n.

Előirat: _____

dr. melléklet. Utóirat: _____

Átirálásra kiadatik:

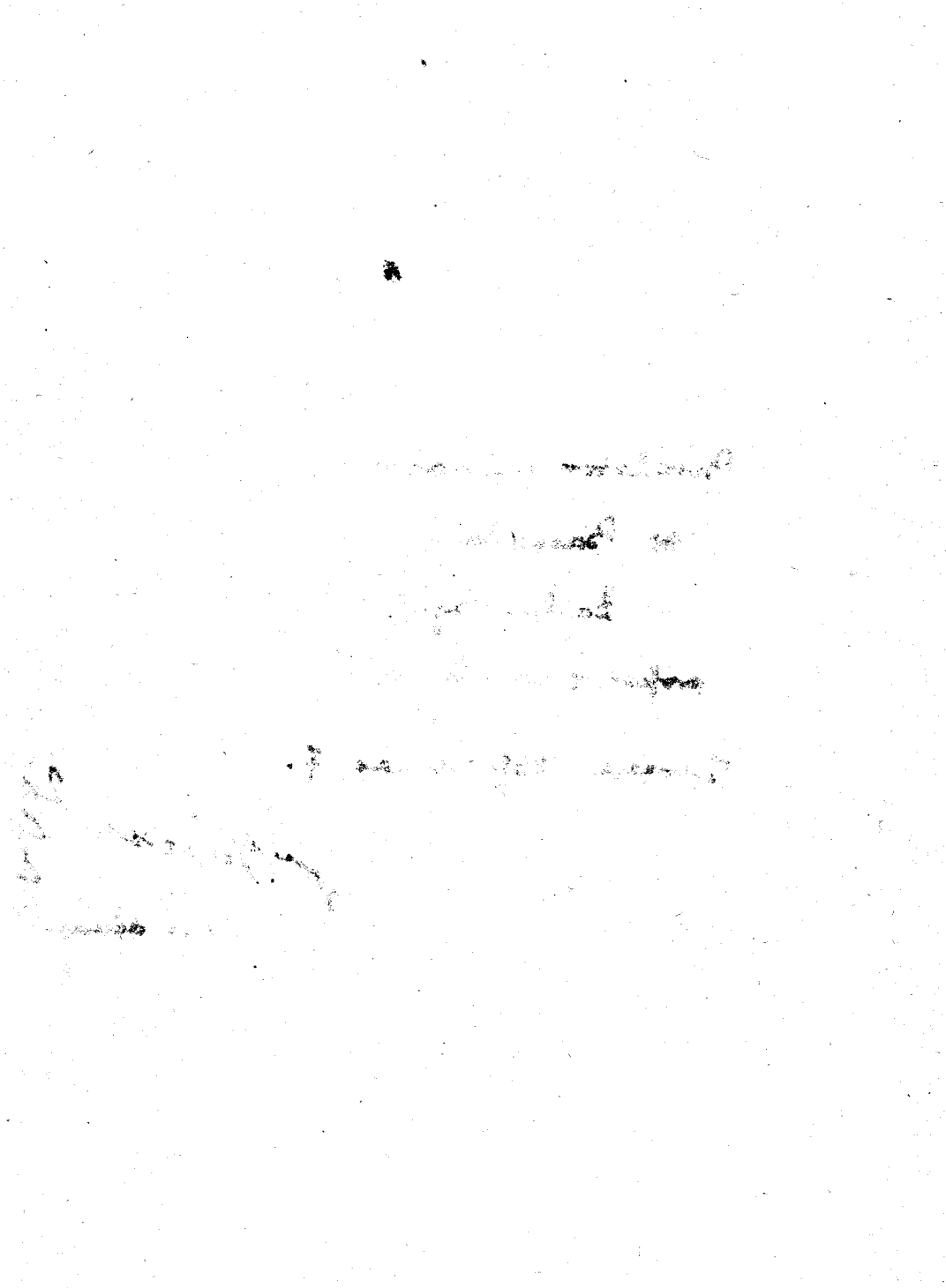
dr. Pásztor László

" Záchar Gyula

professzor munkatárs.

Debrecen 1938. február 7.

[Handwritten signature]
a. i. dékány

A teherhatár helyesbítés jelentősége a
védett gazdák elleni végrehajtás szem-
pontjából.

Doctori értekezés a végrehajtási jog
tárgyköréből.

*Képzett
1938. február 17.*

I r t a :

Káposztás Ferenc

*Fő dolgozat!
elfogadva
D. 1938 febr. 17*

Sachse

A 2321

I.

Bevezetés.

A közelmúlt években lezajlott nagy gazdasági megrázkódtatások az átlagosnál is nagyobb terheket róttak a földművelő lakosságra, illetőleg ezen néprétegből a földbirtokkal rendelkezőkre. Általános morális szabály és a "ius naturale"-ban gyökerező szintén általános jogelv "az adós fizess". Ez az alapja mondhatni az egész kötelmi jognak, de általában ezen a jogi alapon nyugszik a végrehajtási jog egész rendszere. A végrehajtási jog által lehetővé tett kényszerérvényesítő jogsegély módoszatok akkor válnak használhatókká, ha az adós nem engedelmeskedik a hozzáintézett elsődleges parancsnak "adós fizess". A hitelező abban az esetben, ha ezen elsődleges biztosító jogszabályon nyugvó viszony alapján nem juthat kielégítéshez, az esetben fordul

a másodlagos jogeszközhöz, a kényszer érvényesítéséhez, a végrehajtáshoz.

"Summum ius summa iniuria". Ez volt már a római jog tanítása is. A törvényhozás amikor a jogszabályt megalkotja, igyekszik lehetőleg minden előfordulható esetet szem előtt tartani, hogy a hozandó jogszabály az élet összevisszaságaiban minden előadódó esetre nézve alkalmazható legyen. Ez természetesen nem sikerülhet 100 % eredménnyel, mert hisz az élet állandóan változik. A bíróság feladata azután ott, ahol lehetséges a jogszabály magyarázásával a jogszabályt a való életben alkalmazni, olyan módon, hogy a jogszabály alkalmazása a felmerült esetre a tárgyi igazság, vagy legalább is igazságosság megvalósulását jelentse.

Ha azonban már a bíróság ezen jogalkalmazó tevékenységével sem hidalható át a jogszabály és a jogszabály megalkotása óta megváltozott tényleges viszonyok, a való élet közötti szakadék,

akkor megint a törvényhozónak kell a jogszabály és a tényleges állapotok közötti összhangot új szabályok alkotásával helyreállítani. Hogy azután a törvényhozó, a jogszabályalkotó ezen tevékenysége alakilag miképpen jelentkezik, az az épen fennálló viszonyok minemiségétől függ. Ha a közbelépés sürgős, úgy erre a törvény helyett alkalmasabb a rendeleti úton való szabályozás. Mert ez lényegesen gyorsabban alkalmazható. Természetesen ennek megfelelően kevésbé állandó is, és így, mivel egyik rendelet követi a másikat, ez nagy mértékben hozzájárul a jogbizonytalanság fokozásához.

Végrehajtási törvényünk megalkotása óta több mint egy fél század telt el. Ez a hosszú idő koránt sem ment el nyomtalanul felette, mert hiszen az egyes novelláris változtatások azt már lényegesen átalakították. Ezen novelláris módosítások ismertetése nem tartozik jelen fejtegetésünk célkitűzésének határai közé. Most csupán azt fogjuk

vizsgálat alá venni, hogy milyen jelentősége és szerepe van a gazdaadósok védelmére kiadott rendeleteknek a végrehajtási törvény szempontjából. Miféle változásokat és kedvezményeket hozott ez az eredeti állapottal szemben. Nem célunk az ezen rendeletnek alapul szolgáló helyzet részletes ismertetésébe bocsátkozni, csupán csak arra mutatunk rá, hogy a korábbi törvényes védelemmel szemben adott hatályosabb védelem alapja főként abban keresendő, hogy az adósnak a viszonya /: gazdasági erő szempontjából: / lényegesen változott. Változott pedig olyan fokban, hogy a jognak nem lehetett szembe hűyni a tények fölött és az adósnak segítséget kellett adnia. Mivel a helyzet az első gazdavédelmi rendelet /: 14.000/1933.M.E. sz.: / kiadása után is még lényegesen változott, további lényeges rendeleti szabályozásra volt szükség, hogy a kérdés rendezése legalább is viszonylagosan és időlegesen nyugvópontra jusson. Ezen irányban intézkednek a 10.000/1935 M.E.sz. és az 1800/1936.I.M.sz.

rendeletek. Az első gazdavédelmi rendelet által nyújtott védelemmel csak annyiban fogunk az alábbiakban foglalkozni, amennyire az elkerülhetetlenül szükséges. Az ezen rendelet által nyújtott védelem már legtöbb vonatkozásban megváltozott, főként a teherhatárok megállapítása, - ami pedig egyike a legfontosabb kérdéseknek - tekintetében. Az alábbiakban tehát főként a 10.000/1935.sz.M.E.rendeletet vesszük vizsgálat alá, részletesen elemezve annak rendelkezéseit az összehasonlító jogelemzés módszerét véve vizsgálódásaink alapjául. Természetesen figyelemmel leszünk egyéb korábbi, esetleg későbbi jogszabályokra és az általános jogokra is.

II.

Alapfogalmak.

1. A védett birtok fogalma és jelentősége.

A gazdaadósoknak nyújtott egész védelem lényege abban foglalható össze, hogy bizonyos teherhatáron túlmenőleg ellenük végrehajtási lépések nem fogantathatók. Ezen teherhatárok megállapítása a kataszteri tiszta jövedelemnek alapul vétele mellett történik.

A kataszteri tiszta jövedelmet ezelőtt mintegy 80 évvel állapították meg művelési ágak és minőségi osztályok szerint becslés útján akként, hogy a föld tiszta jövedelmének a közönséges gazdálkodás mellett tartósan nyerhető középtermésnek az értékét vették, levonva belőle a gazdálkodási

rendes költségeket. A minőségi osztályokat művelési ágankint az illető osztály jellegét leginkább fel- tüntető egyes földrészletek, az u.n. minőségterek /min- taterék/ jelzik. A katasztert állandóan nyilvántart- ják, hogy a változások feljegyzése által a viszony- lagos állapotnak mindig megfeleljen. Részletes fel- mérés, vagy műszaki helyszínelés alkalmával hivatal- ból jegyzik fel a változásokat a kataszterben. A mű- velési ágak változásának bejelentése kötelező. Ha pedig a birtokos úgy találja, hogy földbirtokának kataszteri tiszta jövedelme aránytalan és igazság- talan, az illetékes pénzügyigazgatóságnál kérheti birtokának új osztályba sorozását. Azonban a katasz- teri kiigazítás sok helyen elmaradt, részint jog- tudatlanságból, vagy a költségtől, fáradságtól való félelemből, részint pedig azért, mert a kataszteri tiszta jövedelem a földadó és ennek alapján egyéb adók kiszámításának alapja és változtatásával az adók összege is módosulna.

A kataster szabályszerű kiigazításának hiánya most azzal a következmények jár, hogy a védettség alá helyezett ingatlanok katasteri tiszta jövedelméhez viszonyítottan megállapított szolgáltatás sok helyen nem áll megfelelő arányban a birtok valódi értékével és jövedelmezőségével. A hitelezőket ez az aránytalanság különösen igazságtalanul érinti, mert ők a hitelezés alapjául többnyire az ingatlan valódi értékét, nem pedig a katasteri tiszta jövedelmet vették s a katasteri tiszta jövedelem kiigazítását közvetlenül nem is kérhetik. Ezért a 14.000/1933.M.E.sz. rendelet /:továbbiakban: R. :/13.§-a megengedte, hogy jelentős aránytalanság esetében a hitelező kérelmére a bíróság a védett adós szolgáltatásainak mértékét a birtok jövedelmezőségéhez mérten megfelelően felemelhesse; a felemelés a 16.200/1933.M.E.sz.r.22.§-a értelmében nem vonatkozhatik a kamat mérvére, hanem csak a tőketörlesztésre és a hitelezők együttes számláján való befizetésre.

zetés összegére. A felemelés kérésének jogával a hitelezők csak igen ritkán éltek. A 10.000/1935. M.E.sz.r. /:továbbiakban II.R.:/6.§-a méltányolja az adóssokat károsító körülményeket, általánosan le- szállította a védettséggel járó szolgáltatások mérté- két és a teherhatárok helyesbitését nemcsak a hite- lezők, hanem az adóssok kérelmére is megengedte. És hogy az érdekelteket a teherhatárok helyesbitésének ké- résében az adóztatási szempontok ne tartsák vissza, a II.R.10.§-a kimondta, hogy az új teherhatár meg- állapítása adóztatás céljára nem használható fel.

A teherhatár helyesbités.

A R.a védettség elnyeréséhez előfelté- telül szolgáló megterhelés mértékét és a védettség fenntartásához szükséges szolgáltatásokat is a gazda- adós ingatlanainak kataszteri tiszta jövedelme alap- ján megállapított szorzatokhoz viszonyította.

A R.2.§-ának 2.bekezdése értelmében a

védett birtokká nyilvánítás előfeltétele az, hogy az ingatlanoknak a telekkönyvileg bejegyzett és fennálló jelzálogos terhe a kataszteri tiszta jövedelem tizenötszörös szorzatát meghaladja.

A R.5.§-a 1.bekezdésének 2.pontja értelmében a gazdaadós, akinek védett birtoka van - kivéve a záloglevél, vagy kötvény-kibocsátás alapjául szolgáló követeléseket - egyéb követeléseire évi 4% kamatot, a jelzálogjoggal biztosított követelésekre pedig annyiban, amennyiben a követelés a kataszteri tiszta jövedelem harmincszoros szorzatának megfelelő megterhelésen belül esik, a 4%-on felül még évi 1% tőketörlesztést tartozik fizetni. A R.6.§-a értelmében pedig a gazdaadós, ha tartozásainak összege a védett birtok kataszteri tiszta jövedelmének negyvenszeres szorzatát meghaladja, azt a további kedvezményt veheti igénybe, hogy összes hitelezői részére kamat és tőketörlesztés céljára olyan összeget fizet, amelynek fizetésére az 5.§.értelmében akkor lenne köte-

lezve, ha a jelzálogjoggal biztosított tartozásainak összege a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszere-sének felelne meg; ezenfelül az ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után évenként 10 fillért fizet.

Ezeknél a számításoknál a védett birtoknak mint egységnek kataszteri tiszta jövedelme szolgált alapul s ennek ismeretében minden esetben könnyen megállapítható az az összeg, amelyet az adós-nak a védettség fenntartása érdekében fizetnie kell. Annak megállapításánál azonban, hogy ebből az összeg-ből az egyes jelzálogos hitelezők mennyiben része-sülnek, olyan esetben, ha a védett birtokhoz több in-gatlan tartozik és ezeknek jelzálogi megterhelése nem egyező, a védett birtok együttes kataszteri tiszta jövedelme már nem megfelelő számítási alap. Ilyenkor a különbözően terhelt ingatlanok kataszteri tiszta jövedelmét külön-külön kell alapul venni, mert csakis így lehet megállapítani a jelzálogos követeléseknek a szolgáltatások szempontjából irányadó telekkönyvi pozícióját. Nyilvánvaló tehát, hogy míg az adós köte-

lezettsége és így érdekelttsége mindenkor a védett birtokhoz, mint egységhez fűződik, addig a jezálogos hitelezőnek érdekelttsége elsősorban a jogával terhelt ingatlanokra terjed ki, mert a védettséggel járó szolgáltatások összege vele szemben a jogával terhelt ingatlanok kataszteri tiszta jövedelméhez igazodik.

A II.R.6.§-a a védettség fenntartásához szükséges fizetéseknek a R-ben szabályozott rendszerét némileg megváltoztatta ugyan, nem változott meg azonban az a számítási mód, amely a szolgáltatások mértékét a kataszteri tiszta jövedelem szorzatához viszonyítja.

Ugyanis az a gazdaadós, akinek védett birtoka van, 1935.évi ahusztus hó 31.napja utáni időre a R.5.§-ában meghatározott szolgáltatásokat azzal az eltéréssel köteles teljesíteni, hogy a R. 5.§-a 1.bekezdésének 2.pontja alá eső követelésekre kamat fejében az eddigi 4% helyett 3 1/2 %-ot, tőketörlesztésül pedig a kataszteri tiszta jövedelem

negyvenszeres szorzatának megfelelő határon belől eső jelzálogjoggal biztosított követelésekre évi 1/2 %-ot kell fizetnie. A különleges fizetési kedvezményt igénybevevő gazdaadós pedig a negyvenszeres szorzaton belül eső jelzálogos követelésekre évi 3 1/2%-os kamatot, valamint 1/2%-os tőketörlesztést fizet a kataszteri tiszta jövedelem után járó 10 filléreket pedig a letéti számlára az 1935. évi szeptember hó 30. napja utáni időre már nem kell befizetnie.

Már a R. megalkotásakor is figyelembe vétetett az, hogy a védettség fenntartásához szükséges szolgáltatások összegének a kataszteri tiszta jövedelem alapján történő kiszámítása sok esetben helytelen eredményre vezethet. Ezért a R. 13. §-a módot nyújtott arra, hogy a hitelező olyan esetben ha a birtok jövedelmezősége az ugyanolyan kataszteri tiszta jövedelmi birtok rendes jövedelmezőségét meghaladja, úgy, hogy a kataszteri tiszta jövedelem

alapján teljesítendő szolgáltatás a birtok jövedelmezőségéhez mértén feltűnően csekély, a bíróságtól a szolgáltatásoknak a megfelelő mértékre való felemelését kérhesse. A hitelezők ezen jogukkal ritkán éltek, valószínűleg azért, mert a fizetéseknek ezt a rendszerét amugy is csak átmeneti jellegűnek tekintették s az elérhető eredmény nem állott arányban a felemelésre irányuló eljárással szükségszerűen együttjáró bizonyítási nehézségekkel, fáradsággal és költséggel.

A II.R.a kataszteri tiszta jövedelemnek, mint fix bázisnak felhasználásával a végleges rendezés útjára lép. Ennél a végleges teherrendezésnél a kataszteri tiszta jövedelem szorzataiban megállapított teherhatároknak már mind az adós, mind a hitelező szempontjából döntő fontossága van. A II.R. 1.§-a értelmében ugyanis a védett birtok tulajdonosának a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatán tul eső tartozásai állami könyvjóváírás

utján nyernek kiegyenlítést, a II.R.3.§-a értelmében pedig a 10 kat.holdnál nem nagyobb területű, de 100 koronát meg nem haladó kataszteri tiszta jövedelmű védett birtok tulajdonosának a negyvenszeres szorzaton belül eső tartozásai hosszulejáratu tartozássá alakulnak át. /:Ide nem értve az 1000kataszteri holdnál nagyobb területű és 7000 koronát meghaladó kataszteri tiszta jövedelmű védett birtok tulajdonosának /II.R.15.§-a/, valamint az olyan védett birtok tulajdonosának tartozásait, amely birtoknak jelzálogos terhei a kataszteri tiszta jövedelem kétázszoros szorzatát meghaladják./II.R.16.§./ :/ Ezenfelül a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatában megállapított teherhatár mellett a kataszteri tiszta jövedelem egyéb szorzataiban megállapított teherhatárok is fontos jelentőséggel bírnak éspedig azért, mert a könyvjóváírás csupán a negyvenszeres és hatvanszoros szorzat közé eső tartozások tekintetében jelent 100 %-os kiegyenlítést,

az ezen a határon felül eső terhek tekintetében azonban a szerint, hogy a tartozás hatvan-nyolcvan-szoros szorzatok közé, vagy a százszoros szorzat fölé esik, a könyvjóváírással való kiegyenlítés a követelésnek depresszív kulcs szerint csökkenő százaléokban kifejezett részösszege erejéig történik, míg a követelésnek ezenfelüli része az adóssal szemben a jogszabály rendelkezése folytán kiegyenlítés nélkül szűnik meg.

Az érdekeltek szempontjából fontos érdek fűződik tehát ahhoz, hogy a kataszteri tiszta jövedelem szorzatában megállapított teherhatár a birtok értékét és jövedelmezőségét tekintve, megfelelő számítási alap legyen. Igaz ugyan, hogy a 10 holdnál nem nagyobb területű, de 100 koronát meg nem haladó kataszteri tiszta jövedelmű védett birtokok hitelintézeti jelzálogos terheinek a R.27-28. §§. és a 8700/1934. M. E. sz. r. alapján történt rendezésénél helyesbitési lehetőség nélkül vétetett számítási ala-

pul a kataszteri tiszta jövedelem. Ennél a rendezés-
nél azonban a hitelintézet egyrészt készpénzt ka-
pott, másrészt pedig a ~~rendes~~^{re} alá nem vont követelése
/:követelésrésze:/ az adóssal szemben nemszűnt meg
s így a kataszteri tiszta jövedelemnek a tényleges
állapottól való eltérése nem jelentett lényegbe
vágó sérelmet. Minthogy pedig a kataszteri tiszta jö-
vedelem a tényleges állapottól gyakran eltér, a II.R.
8-10.§-ai módot nyújtanak arra, hogy olyan esetben, ha
a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorza-
ta az ingatlan értékét és rendes gazdálkodással
elérhető jövedelmezőségét tekintve, nem megfelelő a-
lap a védettséggel kapcsolatos rendelkezések al-
kalmazásában, a negyvenszeres határ helyébe megfelelő
alacsonyabb vagy magasabb határt lehet megállapi-
tani.

Tekintettel arra, hogy a II.R.10.§-a
értelmében a helyesbitési eljárás során a kataszteri
tiszta jövedelem negyvenszeres szorzata helyébe

megállapított teherhatárnak $1/40$ -ed részét kell az eljárásba bevont ingatlanok kataszteri tiszta jövedelmének $1-1$ koronája helyett a teherrendezés szempontjából számításba venni, a negyvenszeres határ helyesbitése a többi teherhatár helyesbitését önként maga után vonja.

Ezzel a teherhatárhelyesbitéssel a szematikus számítási mód fenntartása mellett tere nyílt - szűkített keretek között - az egyéni elbírálásnak is. A cél azonban csupán a jelentősebb sérelmek orvoslása volt. Az eljárásnak ezért korlátja egyrészt az, hogy a II.R.8.§-ának 3.bekezdése, valamint 16.§-ának 1.bekezdése elvileg kizárja a helyesbitési eljárásból a 20 kat.holdnál ^{nem} nagyobb területű, vagy bár nagyobb területű, de 100 koronát meg nem haladó kataszteri tiszta jövedelmű védett birtokot, ugyyszintén az olyan birtokokat, amelyeknek jelzálogos terhelése a kat.tiszta jövedelem kétszázszoros szorzatát meghaladja, másrészt az, hogy a II.R.8.§-ának

2.bekezdése szerint alacsonyabb határ megállapítását csak akkor lehet kérni, ha a védett birtok kat. tiszta jövedelmének holdankénti átlaga a 14 koronát, jelzálogos terhe pedig a kat.tiszta jövedelem harmincszoros szorzatát meghaladja. Materiális korlátja a helyesbitési eljárásnak az, hogy a II.R.8.§-ának 4.bekezdése szerint a határhelyesbitésnek csak akkor van helye /vagyis az eljárás csak akkor tekinthető eredményesnek/, ha a helyesbités a kataszteri tiszta jövedelem legalább 20%-ának megfelelő felemelést, illetőleg 15%-ának megfelelő leszálítást eredményezne. Ha tehát a helyesbités lehetősége a százalékokban kifejezett értéken alul marad, az eljárás eredménytelen s ezért a kérelmet el kell utasítani.

a./ A teherhatár helyesbités az adós
szempontjából.

Míg a II.R.8.§-ának 2.bekezdésében, valamint 16.§-ának 1.bekezdésében foglalt korlátozás

szempontjából minden esetben a védett birtok együttes kat.tiszta jövedelme az irányadó, addig a II.R. 8.§-ának 4.bekzdésében foglalt u.n.materiális korlátozásokkal kapcsolatban ugyanaz a kérdés vetődik fel, amely már a védettséggel járó szolgáltatások összegének kiszámításánál is felmerült, hogy t.i. a korlátozások szempontjából a védett birtoknak, mint egységnek, vagy csupán a védett birtokhoz tartozó egyes ingatlanoknak a kataszteri tiszta jövedelme irányadó-e.

Kétségtelen, hogy az adós mind a védettséggel járó szolgáltatásokban, mind a teherrendezésben a védett birtokhoz tartozó valamennyi ingatlan tekintetében egyaránt érdekelt. A védett birtok egysége az adós teherrendezése szempontjából nem is bontható meg, mert az adós vagyoni ereje és teherbíró képessége csakis az összes ingatlanok figyelembevételével állapítható meg. Az esetek többségében s különösen az adós teherrendezése szempont-

jából csak a védett birtokhoz tartozó valamennyi ingatlan helyzete alapján együttvéve állapítható meg az új teherhatár megállapításának indokoltsága és ennek gyakorlati kihatása. Az adósra nézve tehát akkor következik be a teherhatárhelyesbítés útján orvosolni kívánt sérelem s ennek folytán az adósnak leszállításra irányuló kérelme csak akkor vezethet eredményre, ha a védett birtokhoz tartozó összes ingatlanok együttes kataszteri tiszta jövedelme alapján kiszámított teherhatár legalább 15%-al magasabb a helyesbítés útján elérhető új teherhatárnál,

b./ Teherhatár helyesbítés a hitelező szempontjából.

Az adós érdekeltségével szemben a jelzálogos hitelező érdekeltsége elsősorban a jogával terhelt ingatlanra terjed ki. A jelzálogos hitelező szempontjából ugyanis a jogával terhelt ingatlan volt a hitelezés bázisa, ennek az ingatlannak a kataszteri

tiszta jövedelme szabja meg a hitelező által igényelhető védettségi szolgáltatás mértékét és a teherrendezés végleges szabályozásánál is jelentősége van a jelzálogos követelés szempontjából a vele terhelt ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének és a követelés telekkönyvi pozíciójának. A jelzálogos hitelező szempontjából a jogával nem terhelt ingatlanok teherhatára általában közömbös. Ennek okszerű követelménye, hogy a jelzálogos hitelző részéről a felemelés iránt indított teherhatárhelyesbitési eljárás akkor tekinthető eredményesnek, ha a jogával terhelt ingatlanok kataszteri tiszta jövedelméhez viszonyítva legalább 20%-os emelés mutatkozik indokoltnak és e részben nem vehető számításba az, hogy az emelés a védett birtok együttes kataszteri tiszta jövedelméhez viszonyítva elérje a 20%-ot. Az adósra ebből érdemi hátrány nem származhatik, az 1.800/1936. I.M.sz.rendelet /:továbbiakban Thv.:/ 8.§-ában biztosított jogával élve, a hitelező által figyel-

men kívül hagyott ingatlannak az eljárásba való bevonását kieszközli.

A Th.2.§-ának értelmében: "Ha a védett birtokhoz több ingatlan tartozik, a teherhatár helyesbítését az adós, ugyyszintén az olyan érdekelt, akinek a joga telekkönyvi bejegyzéssel nincs biztosítva, a védett birtokhoz tartozó összes ingatlanok tekintetében együttvéve, más telekkönyvi érdekelt pedig vagy a védett birtokhoz tartozó összes, vagy csupán az ő jogával terhelt valamennyi ingatlan tekintetében együttvéve kérheti. A kérelemben azonban meg kell jelölni azokat az ingatlanokat, amelyek tekintetében a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszerese a védettséggel kapcsolatos rendelkezések alkalmazásában nem megfelelő alap.

Ha alacsonyabb határ megállapítását kéri a II.R.8.§-a 2.bekezdésében meghatározott előfeltételek fennállását abban az esetben is az egész védett birtok kataszteri tiszta jövedelmének alapul-

vételével kell megállapítani, ha a védett birtokhoz több ingatlan tartozik és a kérelem szerint a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszerese csupán egyes ingatlanok tekintetében nem megfelelő alap a védettséggel kapcsolatos rendelkezések alkalmazásában." /:Thr.2.§.:/

A második bekezdés rendelkezése önként folyik abból, hogy az adós a teherhatár helyesbítését csupán az egész védett birtokra együtt kérheti. Alaptalan kérelmek beadása ellen kívánja megővni ez a magyarázó szabály a gazdaadóst, figyelmeztetve őt arra, hogy a teherhatár leszállítását csak akkor kérheti, ha az egész védett birtok jelzálogos terhe nagyobb a kataszteri tiszta jövedelem harmincszorosánál.

Az olyan érdekelt, akinek joga telek* könyvileg biztosítva nincsen, csak az egész védett birtokra egységesen kérheti a teherhatár helyesbítését, és pedig azért, mert a jelzálogjoggal nem bizto-

sitott követeléseket a II.R.1.§-ának 3.bekezdése értelmében a teherrendezés szempontjából a jelzálogos követelések után, egymásközt egyenlő rangsorban álló követeléseként kell számításba venni s így az ilyen követelés, mintegy eszmeileg a védett birtokhoz tartozó valamennyi ingatlant terheli, miéértis a hitelező érdekeltsége ilyen követelés tekintetében az összes ingatlanokra kiterjed.

A jelzálogos hitelezőnek azonban választási joga van. Vagy csupán a jogával terhelt ingatlanokat vonja be a helyesbitési eljárásba, mely esetben a 20%-os emelésnek csupán ezeknek az ingatlanoknak kataszteri tiszta jövedelméhez viszonyítva kell fennforognia, vagy pedig az egész birtokot bevonja az eljárásba, mely esetben természetesen a 20%-os emelésnek már az egész védett birtok együttes kataszteri tiszta jövedelméhez viszonyítva kell fennforognia. Azért volt szükség annak megengedésére, hogy a jelzálogos hitelező ne csupán a jogával

terhelt ingatlanokat, hanem - választása szerint - az egész védett birtokot is bevonhassa az eljárásba, mert a jelzálogos hitelező követelése a jogával nem terhelt ingatlanok tekintetében, mint jelzálogjoggal nem biztosított követelés fogható fel adott esetben - különösen, ha a védett birtokhoz tehermentes ingatlan is tartozik - a jelzálogos hitelezőre nem közömbös, hogy a jogával nem terhelt - főleg a tehermentes - ingatlan teherhatára a tényleges állapotnak megfelelő-e.

Ha a jelzálogos hitelező a Thv.2.§-a alapján a jogával terhelt ingatlanok tekintetében kér teherhatárfelemelést s ugyanakkor a hitelező jogával nem terhelt ingatlanok tekintetében a teherhatár leszállításának volna helye, azonban az adósnak helyesbitési kérelem előterjesztése nem áll módjában pl. azért, mert a II.R.8.§-ának 2.bekezdésében megállapított előfeltétel nem forog fenn, az adósra nézve az a sérelem következhetik be, hogy

jelzálogos hitelező kérelme folytán a jogával terhelt ingatlanok teherhatárát felemelik, viszont a jogával nem terhelt ingatlanok teherhatára változatlanul megmarad.

Például.

Az I. ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének negyvenszeres szorzata 40.000 pengő, a II. ingatlané szintén 40.000 pengő, vagyis a védett birtokhoz tartozó ingatlanok együttes kataszteri tiszta jövedelmének negyvenszeres szorzata 80.000 pengő. Az I. ingatlant A. hitelező 70.000 pengő összegű jelzálogos követelése, a II. ingatlant B. hitelező 30.000 pengő összegű jelzálogos követelése terheli, tehát az ingatlanok jelzálogjogi megterhelése nem egyező. Tegyük fel, hogy a védett birtokhoz tartozó ingatlanok holdankénti átlagos kataszteri tiszta jövedelme a 14 koronát nem éri el és így az adós önállóan nem kérhet teherhatárhelyesbitést, holott a II. számú ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének

negyvenszeres szorzata, vagyis a 40.000 pengő helyett az ingatlan értékét és rendes gazdálkodással elérhető jövedelmezőségét tekintve, a védettséggel kapcsolatos rendelkezések alkalmazásában 25.000 pengő volna megfelelő teherhatár. A hitelező a Thv. 2.§-a értelmében csupán a jogával terhelt I. ingatlan tekintetében kéri a teherhatár felemelését, s kiderül, hogy az I. ingatlannál 20%-os felemelésnek van helye, így a megfelelő teherhatár 40.000 pengő helyett 48.000 pengő. Minthogy az adós a II. ingatlan tekintetében nem kérhet helyesbitést, a helyzet akként alakulna, hogy az I. ingatlan új teherhatára felemelve 48.000 pengőben állapíttatnék meg, míg a II. ingatlan teherhatára továbbra is 40.000 pengő maradna s így a védett birtok együttes teherhatára 88.000 pengőre emelkednék, holott ha az adós kérhetett volna helyesbitést, a II. ingatlan teherhatára 25.000 pengőre s így az egész védett birtok eredeti 80.000 pengő összegű teherhatára $48.000 + 25.000 =$

= 73.000 pengőre csökkent volna.

Ennek a sérelemnek a kiküszöbölése érdekében rendelkezik a ThT.-9.§-a: "Ha a 2.§-hoz képest a védett birtokhoz tartozó egyes ingatlanok tekintetében terjesztették elő a teherhatár felemelésére irányuló kérelmet, az adós viszont kérelmet terjeszthet elő aziránt, hogy a teherhatár felemelése esetén a védett birtokhoz tartozó más ingatlanok tekintetében a teherhatárt leszállítsák. Ilyen kérelmet a határozathozatalt megelőző tárgyalások befejezéséig az 1.§.2.bekezdésében megszabott határidő eltelté után is a II.R.8.§-ának 2.bekezdésében megszabott korlátozásokra tekintet nélkül is elő lehet terjeszteni. Költségátalányt /3.§./ az adós ilyen kérelem esetén nem köteles fizetni.

Az előbbi bekezdésben említett kérelem alapján nem lehet a teherhatárt olyan mértékben leszállítani, hogy ennek következtében a védett birtokhoz tartozó ingatlanoknak együttes teherhatára

a helyesbités előtti állapothoz képest csökkenjék."
/Thv.8.§./ .

E rendelkezés alapján tehát olyan esetben, ha a Thv.2.§-ához képest a védett birtokhoz tartozó egyes ingatlanok tekintetében terjesztették elő a tehrhatár felemelésére irányuló kérelmet, az adós viszont kérelmet terjeszthet elő aziránt, hogy a teherhatár felemelése esetén a védett birtokhoz tartozó más ingatlanok tekintetében a teherhatárt leszállítsák. Ilyen kérelmet a Thv.1.§-a értelmében a határozathozatalt megelőző tárgyalás befejezéséig 1936 május hó 20.napja után és a II.R. 8.§-ának 2.bekezdésében megszabott korlátozásokra tekintet nélkül is, elő lehet terjeszteni. E kérelem alapján azonban nem lehet a teherhatárt olyan mértékben leszállítani, hogy ennek következtében a védett birtokhoz tartozó ingatlanoknak együttes teherhatára a helyesbités előtti állapothoz képest csökkenjék.

A fölhozott példa esetében tehát az adósnak a Thv.8.§-a alapján módja nyílik arra, hogy bár védett birtokának átlagos holdankénti kataszteri tiszta jövedelme a 14 koronán alul marad, a II.ingatlan tekintetében védekezéséért kérhesse a teherhatár leszállítását. A II.ingatlannál a megfelelő teherhatár 40.000 pengő helyett 25.000 pengő volna. A teherhatárnak 25.000 pengőre való leszállítása esetében azonban az egész védett birtok eredetileg 80.000 pengő összegű teherhatára 73.000 pengőre csökkennék. Ilyen mértékű leszállításnak azonban a Thv.8.§-a szerint helye nincs, miértis az ingatlan teherhatárát legfeljebb olyan mértékben lehet csökkenteni, mint amilyen mértékben az I. ingatlan teherhatárát felemelték. Minthogy a példa esetében az I. ingatlan teherhatára 8.000 pengővel emelkedett, a II. ingatlan teherhatára legfeljebb ugyanannyival, vagyis 40.000 pengőről 32.000 pengőre csökkenthető. Az új teherhatár tehát $48.000 + 32.00 =$

=80.000 pengő, vagyis a védett birtoknak, mint egységnek a helyesbítés előtti állapotához mérten nem változik a teherhatára, ellenben a belső megoszlás az I. és II. ingatlanok között az eredeti $1/2 - 1/2$ arány helyett az I. ingatlan s így az ott érdekelt A. hitelező javára megváltozik.

A gazdaadós a Thy. 8. §-a alapján nem önálló, hanem csupán védekező kérelmet terjeszt elő, s az eljárás eredménye az adósra nézve optimumként az, hogy a védett birtok együttes kataszteri tiszta jövedelmének negyvenszeres szorzata változatlan marad. Épen ezért az adós ilyen "viszontkérelem" előterjesztése esetében eljárási költségátalányt sem köteles fizetni, hiszen kérelme nem támadás, hanem csak védekezés. Érdekessége az, hogy a védekezés nem a támadó féllel /a példa esetén A. hitelezővel/, hanem harmadik személlyel /a példa esetén B. hitelezővel/ szemben történik. A Thy. 8. §-ára alapított védekező kérelemnek magában véve nincs befolyása a fele-

melésére irányuló hitelezői alapkérelemre. Természetes azonban, hogy az adós az alapkérelmet benyújtó hitelezőnek felmentésre irányuló kérelmével szemben az általános védekezési jogával élhet épen úgy, mint ahogy a hitelező is élhet a védekezési joggal, ha az adós akár önállóan, akár a Thv. 8.§-a alapján terjeszt elő leszállításra irányuló kérelmet.

c./ Teherhatár helyesbítés a gya- korlatban.

A védett birtok teherhatárának helyesbítése iránti kérelmeket az elsőfokon eljáró helyi bizottságok szakértelemmel és objektivitással oldották meg, ami nem mondható könnyű feladatnak.

Csupán néha fordult elő, hogy egyik-másik helyi bizottság a II.R. 8. 11. §§-ban, illetve a Thv.-ban foglalt jogszabályokat nem a jogalkotó intencióinak megfelelően értelmezte és alkalmazta.

Különösen az a felfogás fordult elő, mely a teherhatár módosítási rendezésénél elvként állítja fel azt, hogy a tartozások a gazdaság jövedelméből rendezhetők legyenek. Ezen elvnek megfelelően tehát "a teherhatár rendezésnek a védett ingatlanok forgalmi értékére tekintettel helye nem lehet." - "a forgalmi értéknek csupán másodrendű szerepe van".

Fenti felfogás alapján a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatában megszabott teherhatár felemelésének akkor van helye, ha ezen határon belül eső tartozások után teljesítendő évi védettségi szolgáltatások összege, a gazdaadós és a vele együtt dolgozó és kenyéren élő családtagok szerény keretű fenntartásához szükséges összeg együttvéve oly mértékben van alatta a védett birtok rendes gazdálkodással elérhető tiszta jövedelmének, hogy abból még legalább 20%-al magasabb összegű teher után járó szolgáltatások is teljesíthetők.

Ezen felfogás téves; alapja nyilván

azon elgondolás, hogy a teherhatár felemelésének egyetlen célja, hogy a hitelezőnek, illetve az adósnak módnyújtassék a védettségi szolgáltatások felemelésére, illetve leszállítására. Ha a törvényhozónak valóban kizárólag az lett volna a szándéka, hogy módot nyújtson a védettségi szolgáltatások felemelésére, ahhoz felesleges volt a II.R.8-11.§-aiban foglalt, valamint a Thv.-ben foglalt jogszabályok létesítése, mert a védettségi szolgáltatások felemelésének lehetőségére már az első gazdavédelmi rendelet /R./ is módot nyújtott a 13.§-ában foglalt jogszabályokkal.

Miután a gazdaadósságok végleges rendezésénél a hitelező követelésének azon része, mely a teherhatáron tul esik az adósával szemben egyszer és mindenkorra megszűnik, és megszűnik ezen követelés biztosítására szolgáló jelzálogjoga is, a teherhatár helyesbitési rendelkezések elsősorban azt célozzák, hogy az anyagi igazságnak megfelelően a hitelező követelése indokolatlanul ne szűnjék meg,

illetve ok nélkül ne fosztassék meg a követelés reális fedezetétől /a jelzálogjogtól/ és a hivatkozott rendelkezéseknek további indoka az is, hogy a kir.kincstár feleslegesen és ok nélkül ne terheltesék meg könyvtartozással. Ennek szem előtt tartása mellett pedig fontos szerepe van a fedezetül lekötött ingatlanok forgalmi értékének, míg a hozadéki értéknek - az ingatlanok jövedelmezőségének - vizsgálata csupán azt célozhatja, hogy annak segítségével a forgalmi érték reális volta megállapítható legyen

A gazdaadósságok végleges rendezése után a védettségi szolgáltatások és korlátozások megszűnnek. Így téves azon felfogás, hogy az új teherhatár megállapításánál elsősorban arra kell figyelemmel lenni, hogy a gazdaadós a jövőben az előírt védettségi szolgáltatásokat teljesíteni tudja és ebből a szempontból csakis az ingatlanok hozadéki értéke bír fontossággal, míg azok forgalmi értéke másodrendű szerepet játszik.

Ezen téves felfogásból arra lehetne következtetni, hogy a gazdaadósságok végleges rendezése után az ingatlanok védettsége hosszú évekig fennmarad. Így a jelenlegi kamatkorlátozásokra vonatkozó rendelkezések az idők végtelenségéig érvényben lesznek és ennek folytán a kir. kincstár végleges rendezés után is a hitelintézeti hitelezőket hosszú esztendőkön keresztül kamathozzájárulásban fogja részesíteni. Ezen téves elgondolás egyben azt is eredményezé, hogy a rövidlejáratu hitelek hosszulejáratuvá válnának, holott a jogalkotónak ily szándéka nem lehetett, mert akkor az a 10000/1935 M.E. sz. rendeletben feltétlenül kifejezésre jutott volna. A végleges rendezés ép azt célozza, hogy a hitelélet az eddigi korlátozások megszüntetésével a régi medrébe térjen vissza, továbbá, hogy a kir. kincstár a kamathozzájárulás súlyos terhétől szabaduljon.

Vizsgáljuk meg az alábbi összehasonlító példával, hogy mily eredményre vezet, ha a teherhatár módosításánál csupán a védett ingatlanok

tiszta hozadéki értékét vesszük alapul és azok becsértékét teljesen figyelmen kívül hagyjuk.

Adva van két azonos kiterjedésű - A. és B. - nek nevezett - védett ingatlan. Mindkettőnek kiterjedése egyenként 100 kat.hold; mindkettőnek kataszteri tiszta jövedelme kat.holdanként 10 korona, egyenként tehát 1000 korona; mindkettőnek terhelési határa /a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzata/ egyenként 40.000 pengő. Tegyük fel, hogy mindkét védett ingatlan évi tiszta hozadéka holdanként 2 q buza, melyet q-ként 16 pengővel számítva, az ingatlanok évi tiszta hozadéka egyenként 3.200 pengő.

Tegyük fel továbbá, hogy A. ingatlan 3.200 pengő évi tiszta hozadékából a saját és családja eltartására szükséges 1400 pengő; szolgáltatásra jut 1800 pengő. Hozadék értéke szolgáltatásra jutó összeg 4% kamatozás mellett 45.000 pengő; forgalmi érték 85.000 pengő; az ingatlan fekvésére és a felépítmények értékére való tekintettel.

Terhelés X javára 80.000 pengő.

X hitelező a forgalmi értékre való tekintettel a teherhatárnak 100 %-al való felemelését kéri, kérelme azonban a hozadéki érték alacsony voltára való tekintettel elutasíttatik, minél fogva a végleges rendezés eredménye a következő lesz:

X hitelező javára megmaradó jelzálogjog /a kat.tiszta jövedelem negyvenszeres szorzata/40.000 P.

X hitelező javára eső - kincstárt terhelő -
könyvjóváírás:

a követelésnek a kat.tiszta jövedelem

40-60-szoros szorzata közé eső

része /100%/ 20.000 P.

a követelésnek a kat.tiszta jövedelem

60-80-szoros szorzata közé eső

része /40%/8.000 P.

összesen: 28.000 P.

X hitelező elveszít a követeléséből 12.000 pengőt.

Az esetben, ha a forgalmi értékre te-

kintettel a teherhatár 100%-al 80.000 pengőre fel-
emeltetnék, X hitelzőt veszteség nem érné, jelzálog-
jogateljes egészében az ingatlanon fennmaradna és
a kincstárt könyvtartozás nem terhelné.

Tegyük fel most, hogy a B ingatlan 3200
pengő évi tiszta hozadékaól a saját eltartására
nem szükséges semmi, mivel az adós gyermektelen és
emellett külön jövedelemmel is rendelkezik; szolgál-
tatásra jut tehát az egész 3200 pengő. Hozadék ér-
téke szolgáltatásra jutó összeg 4% kamatozása mel-
lett 80.000 pengő; forgalmi érték a rosszabb fek-
vésre, értéktelenebb felépítményekre tekintettel
45.000 pengő. Terhelése X javára 80.000 pengő,
Y javára 80.000 pengő.

Y hitelező a hozadéki értékre való
tekintettel a teherhatárnak 100 %-al 80.000 pengőre
való felemelését kéri, mely kérelemnek a fenti fel-
fogásnak megfelelően hely fog adatni, jóllehet az
ingatlan forgalmi értékére való tekintettel feleme-
lésnek helye nem lehetne.

A végleges rendezés eredménye adott esetben a következő lesz:

X hitelező javára megmaradó jelzálogjog
/felemelt teherhatár/ 80.000 P.

Y hitelező javára eső - kincstárt
terhelő - könyvjóváírás:

a ket.tiszta jövedelem 40-60-szoros
szorzata közé eső rész /100 % / 40.000 P.

a kat.tiszta jövedelem 60-80-szoros
szorzata közé eső rész /40 % / 16.000 P.

összesen: 56.000 P.

Ezzel szemben, ha a forgalmi érték figyelembevételével a teherhatár változatlan maradna, a végleges rendezés eredménye a következő lenne:

Y hitelező javára megmaradó jelzálogjog 40.000 P.

X hitelező javára eső könyvjóváírás:

a kat.tiszta jövedelem 40-60-szoros
szorzata közé eső rész /100 % / 20.000 P

a kat.tiszta jövedelem 60-80-szoros
szorzata közé eső rész /40 % / 8.000 P

összesen: 28.000 P

Y hitelező javára eső könyvjóváírás:

a kat.tiszta jövedelem 80-100-szoros

szorzata közé eső rész /20 %/4.000 P

a kat.tiszta jövedelem 100-120-szoros

szorzata közé eső rész /10 %/6.000 P

összesen: 10.000 P

A kir.kincstárt terhelő összes könyvjóváírás tehát 38.000 pengő.

A két példa egybevetéséből az esetben, ha az ingatlanok forgalmi értékének figyelmen kívül hagyása mellett csupán azoknak - jelzett módon kiszámított - hozadéki értékét vesszük tekintetbe, az alábbi megállapítások tehetők:

Az első példánál a felemelési kérelemnek a hozadéki érték alapján történt elutasítása folytán

1./ a hitelező adósával szemben elveszti követelésének fele összegét, vagyis 40.000 pengőt és elveszti ugyanily összegű, teljes értékű jelzálogi fedezetét s ahelyett kap 28.000 pengő, 40 éven

át törlesztendő könyvjóváírást;

2./a kir.kincstár a köz terhére komoly indok nélkül 28.000 pengő összegü terhet vállal magára;

3./az adós indokolatlanul megszabadul tartozása fele összegétől.

A második példánál, a teherhatárnak a forgalmi értéktől függetlenül és csupán a hozadéki érték alapján történt felemelése folytán.

1./ X hitelező javára követelésének fedezetéül szolgáló jelzálogjogból 40.000 pengő értéktelen, fedezetlen jelzálogjog változatlanul fennmarad és indokolatlanul veszti el 28.000 pengő könyvjóváíráásra való igényét;

2./ a kir.kincstár feleslegesen vállal magára 18.000 pengő könyvjóváíráss összeget;

3./ Y hitelező, részint X hitelező, részint a kir.kincstár terhére indokolatlanul jut 46.000 pengő könyvjóváíráss többletthez;

4./ az adós indokolatlanul esik el

azon kedvezmények jórésztől, melyeket részére a gazdavédelmi rendelkezések biztosítottak és melyek mellett módja lenne a birtokát megtartani és ingatlanait méltánytalanul fogja 18.000 pengő telekadósság többlet terhelni.

A fenti példából kétségtelen, hogy a teherhatár helyesbitési kérdések elbírálásánál nem lehet az ingatlanok forgalmi értékét figyelmen kívül hagyni és a terhelési határt kizárólag a védett ingatlanok azon hozadéki értéke alapján megállapítani, melyet az évi tiszta hozadék a gazdaadás és családja eltartására fordítandó összeggel csökkentett összege eredményez, mert a teherhatárnak ilyen módon való megállapítása ugy ahitelező, mint a kincstár, de sok esetben a gazdaadósnak is súlyos sérelmére vezetne.

Fentieket egybevetve - annak hangsúlyozása mellett, hogy a forgalmi értékben mindenkor kifejezésre jut a hozadéki érték is - a teherhatár módosítási kérelmek elbírálásánál egyedül a védett

birtok forgalmi értékét lehet alapul venni, nemcsak azért, mert ugyszólván majdnem minden esetben a hitelnsujtás alapját a fedezetül lekötött ingatlanok forgalmi értéke képezte, hanem azért is, mert a kir. kincstár és hitelezők érdekeinek - de sok esetben magának az adós érdekeinek is - tárgyilagos figyelembevétele mellett ez felel meg az anyagi igazságnak.

3. Végrehajtás védett gazdák ellen.

A gazdatartozások rendezése tárgyában kiadott rendeletek nemcsak a gazdaadósokra vonatkozóan tartalmazznak szociális védelmi intézkedést, hanem közelről érintik az ország egyéb foglalkozásu és hivatásu létszágának jelentékeny részét, majdnem összességét: mindazokat, akik gazdáknak bármilyen formában hiteleztek. Nagy jelentősége van tehát annak a kérdésnek, hogy a hitelező milyen végrehajtási cselekmények foganatosításával juthat követeléséhez.

A végrehajtási kérdésekben az e tárgykörben kiadott és már fentebb tárgyalt legjelentősebb rendelet: a 14.000/1933.M.E.sz. rendelet /R./, a 16200/1933.M.E.sz.rendelet és a 10.000/1935.M.E.sz.rendelet /II.R./ foglalkozik.

A R.9.§-a mondja ki, mely végrehajtási korlátozások védik a gazdaadóst és mely végrehajtási cselekményeket nem lehet a gazdaadóssal szemben foganatosítani: "Addig, amíg a gazdaadás az 5-7. §§-ban meghatározott szolgáltatásokat teljesíti, a védett birtokká nyilvánított ingatlan haszonélvezetére végrehajtást elrendelni, vagy foganatosítani, zárgondnokot bevezetni, az ingatlanra árverést kitűzni, vagy megtartani, az ingatlan terményeit, egyéb elváló alkatrészeit és tartozékait, az állatállományt, a termények, a termékek és egyéb hasznok előállítására vagy beszedésére szolgáló gépeket és egyéb eszközöket, az ingatlan terményeiből előállított termékeket, és minden ingóságok tekintetében fennálló

vételárkövetelést,ugyszintén a gazdaadós lakásának szokásos berendezési és használati tárgyait végrehajtás alá vonni,vagy árverésen eladni nem lehet."
/R.9.§./

A R.kétféle követelést ismer:korlátozás alá eső és korlátozás alól kivett követeléseket. A korlátozás alól kivett követeléseket a R.14.§-a sorolja fel:"A végrehajtás és csőd korlátozására vonatkozó rendelkezések alá nem esnek:1./az 1933. évre kivetett együttes kezelésbe vont kö zadóknak az a része, amely az 1933.év folyamán pénzben vagy terményben teljesített fizetésekkel fedezve nincs, továbbá az 1934.január hó 1.napjától kezdve esedékessé váló együttes kezelésbe vont kö zadók, végül az esedékesség idejéte tekintet nélkül minden más korlátozás,kivéve az 5.§.1.bekezdésének 3.pontjában meghatározott tartozásokat; 2./a 8650/1933.M.E.számú rendelet értelmében felajánlott vagy lefoglalt,de be nem szolgáltatott gabona értékének megfizetésére irányuló követelés;3./1932.évi

március hó 31.napja után keletkezett magánjogi követelés, kivéve a jelen rendelet életbelépése után pénzkölcsönből, vagy áruhitelből eredő követelést; a korábban már fennállott tartozásokról váltó kiállítása, a már fennállott tartozásnak egyébkénti megújítása, vagy elismerése nem akadályozza a jelen fejezet rendelkezéseinek alkalmazását; 4./ a tartásdíj és életjáradék, de a már lejárt követelésből legfeljebb egy félévi járandóság; 5./ az 1931. évi augusztus hó 31.napja után esedékessé vált és a jelen rendelet hatálya alatt esedékes kárbiztosítási díj; 6./ a bérleti vagy haszonbérleti viszonyból eredő követelés, ideértve az ilyen jogviszony alapján megtérítendő köztartozásokat is; 7./ az idegen vagyon kezeléséből befolyó érték kiszolgáltatására irányuló követelés; 8./ tiltott cselekményből, vagy vétlen károkozásból eredő követelés; 9./ ingók kiadásra, általában nem pénzbeli szolgáltatásra irányuló tartozás, azonban atulajdonjog fennatartásával eladott dolog visszaadására irányuló követelés csak

akkor, ha a dolog vételárának még fele sincs kifizetve; 10./családjogi, vagy öröklési jogi címen alapuló követelésből az a rész, melynek fizetését a bíróság méltányosnak itéli; 11./szolgálati jogviszonyból, továbbá mezőgazdasági és ipari munkaviszonyból eredő követelés; 12./az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet kölcsön- és áruvételár követelései; 13./bármely magánjogi követelés, melynek fennálló tőkeösszege 25 pengőt meg nem halad." /R.14.§./ Ezekben az esetekben a gazda ugy felelős, mintha nem volna védett, ellene tehát mindazok a végrehajtási cselekmények fogantathatók, amelyeket a gazdarendeletek életbelépte előtt igénybe lehetett venni és így ezekkel az esetekkel foglalkozni nem esik fejtegetéseink körébe.

Maradnak tehát a korlátozás alá eső követelések. A védetté nyilvánított gazdaadósok ingóságaira a végrehajtás elrendelhető, azonban a végrehajtás alá vonás - tehát a foglalás, jegyzőkönyvbe való összeírás - ellen védekezhetik az adós

azzal, hogy védett birtokos. A végrehajtást elrendelő bíróság nem vizsgálja és a legtöbb esetben nem is vizsgálhatja azt, hogy az adós védett birtokos-e vagy sem, mert általában nincsenek előtte azok az adatok, amelyekből ez a körülmény kitűnne. A végrehajtás foganatosítása alkalmával a végrehajtást szenvedő gazdaadós a bírósági kiküldött-nél előterjesztéssel élhet azon címen, hogy a végrehajtási korlátozások folytán mentesség alá eső ingóságai foglaltattak le. A budapesti törvényszék 21. Pf. tanácsa kimondja, hogy a 14.000/1933.M.E.sz.rendelet 9.§-a és a 16.000/1933.M.E.sz.rendelet 13.§-a szerint a védett birtokká nyilvánítás magának az ingó végrehajtás elrendelésének nem, hanem csak a R.9.§-ában felsorolt vagyontárgyakra való foganatosításának képezheti akadályát. Hogy ez az akadály fennforog-e, elsősorban akiküldött bírálja el a foganatosítás alkalmával /9202/1934.sz./

Arra a kérdésre, hogy milyen ingóságok foglalhatók le, röviden azzal válaszolhatunk, hogy

semmi, vagy majdnem semmi. Ugyanis a védettség a valószínűségben mintegy 70%-ban kizárja az illető meg, akiknek csak a legritkább esetben vannak olyan vagyontárgyai, melyek a 9.§.1.bekezdésében ne lennének felsorolva. Önként értendő, hogy a Vhn.2.§-ának rendelkezései jelen esetben is érvényben maradnak, mert az e §-ban biztosított kedvezmények általában minden adósra kiterjednek. Ezeken felül nem lehet lefoglalni a gazdaadós ingatlanának a terményeit, tehát a gabonaterméseket, a terményekből előállított termékeket, lisztet, stb., a gazdasági gépeket, még akkor sem, ha éppen ennek a gépnek a vételárhátralékát peresítik is. Különösen áll ez a traktorokra és egyéb gazdasági gépekre, amelyek első helyesen szerepelnek a gazda eladósodásának indokai között. Nem foglalható le az állatállomány, a gazda lakásának szokásos berendezései és használati tárgyai. A tapasztalat azt mutatja, hogy a fent felsoroltak kimerítik a gazdaadós minden ingóságát, mert a legritkább esetben rendelkezik a kisgazda sző-

nyegekkal, festményekkel, zongorával, vitrinnel és egyéb élvezeti vagy fényüzési tárgyakkal. Ha azonban ilyenek a lakásban volnának, úgy ezek - mint korlátozás alá nem eső ingóságok - minden további nélkül a gazdaadónál lefoglalhatók. Természetesen annak folytán, hogy védett birtokos nemcsak kisgazda, hanem nagy birtokos is lehet, hogy lakásának melyek a "szokásos" berendezési és használati tárgyai, mindig esetenként és külön-külön bírálандók el, mert az 1000 hold körüli, vagy annál nagyobb ingatlan tulajdonosa, védett gazda, birtokában bőségesen lehetnek olyan ingóságok, melyekre a végrehajtási korlátozások nem terjednek ki.

A védelem alá tartozó tárgyak felsorolásában az a szempont volt irányadó, hogy a rendes gazdálkodásban és a gazda eredményes tevékenységéhez szükséges tárgyak a halasztás ideje alatt a gazdaadóstól ne vonassanak el. Tehát végre lehet hajtani a gazdaadós birtokán a hasznók előállításához, vagy beszedéséhez nem szükséges gépeket,

pl. luxusautót, állásával és műveltségével nem indokolt lakberendezési tárgyakat, pl. zongora, és mindazokat a tárgyakat, amely a védett birtokon való gazdálkodáson, vagy a gazdaadós lakásának célján kívül esnek. Lakás alatt nemcsak a belső helyiséget, hanem az adós lakásának célját szolgáló egész belterületet, az udvart és a gazdasági épületeket is kell érteni.

A végrehajtási kérelem elintézésénél általában nem állapítható meg az, hogy az adós védett birtokos, ennek folytán a végrehajtás elrendelendő. Felmerül most már az a kérdés, mi a helyzet akkor, ha a bíróság előtt nyilvánvaló, hogy az adós, aki ellen végrehajtás elrendelését kéri, védett birtokos. Ezt a kérdést a budapesti kir. ítélőtábla a következőképen döntötte el: ha az adós ingatlanát a bíróság védett birtokká nyilvánította, a R.9.§-ban részletesen körülírt ingóságait végrehajtás alá vonni nem lehet ugyan, de egyéb ingóságai a foglalás alól nem mentesek, azok minden korlátozás nélkül lefoglalhatók,

olyan jogszabály pedig nincsen, mely a végrehajtót arra kötelezné, hogy már a végrehajtás elrendelése iránt benyújtott kérelemben részletesen felsorolni köteles lenne, mely ingókat kíván az elrendelt végrehajtás során lefoglalni. Ennek a megjelölésnek hiányában tehát a végrehajtató a végrehajtás elrendelése iránt benyújtott kérelmével el nem utasítható. /P.XIV.6231/1934-6./

Még világosabb a tábla álláspontja a következő végzésben: ingókra a védettség ellenére is elrendelhető a végrehajtás és csak annak fogantatása során kerül sor a végrehajtás fogantatására illetékes bíróság hatáskörében, annak a kérdésnek az elbírálására, hogy valamely ingóságot a R.9.§-ban írt tilalom ellenére foglaltattak le. /P.XV.54082/1935-27./

Néhány példa megvilágosítja, hogy a konkrét esetben milyen szempontok szerint bírálendő el, hogy valamely ingó mentes-e a foglalás alól, vagy pedig nem.

Miután a végrehajtást szenvedetteknél lefoglalt zongora és rádió a lakásnak szokásos berendezési és használati tárgyainak fogalma alá tartoznak: ezért e részben az árverési hirdetményt hatályon kívül kellett helyezni. A lefoglalt 3000 db. könyv azonban már egymagában tömegénél fogva nem képez szokásos használati tárgyat, a személyautó pedig egyáltalán nem tartozik a lakás berendezése és használati tárgyai közé, ennél fogva az árverési hirdetmény e részében hatályában fenn kellett tartani.
/Kaposvári tszék. Pkf. 2401/1935-lo./

Egy 17 holdas kisgazda lakásának szokásos berendezési tárgyai közé zongora, dohányzóasztal és szalongo garnitúra általában nem tartozik ugyan, ez a megállapítás azonban csak általánosságban állja meg a helyét, egyes esetek elbírálásánál feltétlen irányadó szemponttul nem szolgálhat. Éppen ezért annak az elbírálásában, hogy valamely bútordarab a gazdaadós lakásának szokásos berendezési tárgyának tekinthető-e, a gazdaadós által birt te-

rület nagysága egymagában döntő sullyal nem bir,
hanem ezt a kérdést az eset összes körülményeinek,
így különösen a gazdaadós műveltségi fokának, a gaz-
dasági válság előtt is betöltött társadalmi helyze-
tének és az ezen társadalmi helyzet folytán szo-
kásosnak mondható életkörülményeinek a vizsgálatá-
val kell eldönteni /Sátoraljaujhelyi tszék Pkf.
2081/1934-9./.

Az ingatlanokra vonatkozó végrehajtási
korlátozások tekintetében a védett birtok feljegy-
zéssel járó főkövetkezményét a R.4.§-a mondja ki
éspedig "azalatt az idő alatt, amig a telekkönyvben
a védettbirtok minősége fel van jegyezve, az ingat-
lanra magánjogi címen újabb jelzálogjogot bejegyezni
nem lehet, kivéve az előzetesen feljegyzett, ugyszin-
tén a megüresedett ranghely betöltését, valamint a
családjogi és örökösödési jogi viszonyból származó
végül a 14.§.3-12.pontjaiban felsorolt egyéb kö-
vetelések biztosítását." Ennek az intézkedésnek az
a célja, hogy türelmi, kiméleti időt teremtsen addig,

amíg a fizetési nehézségekbe került adós megfelelő módon rendezheti kötelezettségeit. Ez a kiméleti intézkedés terhelési tilalomban jelentkezik és magában foglalja nemcsak azt, hogy a védett birtokos ingatlanát a hitelezők nem terhelhetik meg és árverezhetik el, hanem azt is, hogy a gazdaadós sem vehet fel újabb jelzálogos kölcsönt az ingatlanára, tehát helyzetét önmaga sem rosszabbíthatja. A terhelési tilalom azonban csak részleges, mert megengedi az előzetesen feljegyzett ranghely és a megüresedett ranghely betöltését, az adók és köztartozások biztosítását és a korlátozások alól kivett követelések behajtását, nem akadályozza továbbá a már bejegyezve volt jelzálogjogra a fégrehajtási jog feljegyzését sem.

Ez az intézkedés első pillanatra ellentéteseznek látszik a R. szellemével, mert végrehajtási cselekvényt jelent kétségenkívül a védett birtokos adóssal szemben. Azonban a R. a lehetőséghez képest igyekszik a védett gazda helyzetének javítása mel-

lett a hitelező jogos érdekeire is figyelemmel lenni. Épen ezért ennek az intézkedésnek azért van jelentősége, mert ha megengedik a végrehajtási jog feljegyzését a már bejegyezve lévő - és nyilván a védettségi rendelet életbelépte előtt bekebelezett - jelzálogjogra, úgy, ha a védettség bármi okból megszűnik, úgy a végrehajtási jog feljegyzését rendelő végzésnek az adós által történt kézhezvételétől számított 15 nap elteltével a Vht. 144.§-a szerint ingatlanárverést kérhet, viszont nem hátrányos a gazdaságra nézve, mert a védettséggel megóvni kívánt érdekei sérelmet nem szenvednek, hiszen a végrehajtási jog feljegyzésén túl további lépés már nem tehető és az ingatlan - míg a védettség nem töröl-tetik - nem árverezhető el.

Miként az ingóknál, úgy most az ingatlanok végrehajtása esetében is kiemelendő, hogy ha korlátozás alól kivett követelés behajtására rendel-tetik el a végrehajtás, az ingatlanra, úgy a telek-könyvi hatóság a végrehajtási jelzálogjogot minden

további vizsgálat nélkül bekebelezi és az eljárás úgy folyik tovább, mintha az ingatlan nem volna védett, mégis azzal a különbséggel, hogy a kitűzendő árveréshez csak azok a végrehajtatók mondattak ki csatlakozottaknak, akiknek követelése ugyancsak nem esik korlátozás alá, továbbá az árverés elrendeléséről a védett birtokokra felügyeletet gyakorló "Helyi bizottság" is értesítendő, végül az árverési vételár felosztásánál is érvényesül némi eltérés.

A korlátozás alá eső követeléseknél azonban más a helyzet. Ha a telekkönyvi hatóság a bekebelezést elrendelő végzés beérkeztekor a telekkönyvi betétből megállapítja, hogy a végrehajtást szenvedő védett birtokos és a követelés nincs kivéve a korlátozások alól: akkor a végrehajtási jelzálogjog bekebelezését telekkönyvi akadály miatt megtagadni köteles. Hogy a követelés ki van-e véve a korlátozások alól, vagy pedig nincsen, az onnan állapítható meg, hogy vagy kimondotta azt a perbiróság már a végrehajtás alapjául szolgáló

határozatában, vagy a végrehajtást elrendelő végzésben, vagy pedig végrehajtató kérelmére ezt külön végzésben mondja ki.

A 16.200/1933.M.E.sz.rendelet 13-15. §§. alapján a védett birtok tulajdonosai mellett a végrehajtási eljárás során az a vélelem szól, hogy a R.9.§-nak fentebb sorolt kedvezményei rájuk kiterjednek. Amíg a "védett birtok"-minőség feljegyzés törölve nincs, a védett birtokos ellen a 9.§-ban meghatározott végrehajtási lépéseket nem lehet megtenni. A telekkönyvi hatóság és a bíróság a védett birtok minőséget és annak következményeit hivatalból köteles igénybe venni.

Ha a korlátozás alól kivett követelés behajtása során az ingatlan haszonvételére zárlatot kérnek, úgy a zárlat szabályai érintetlenül alkalmazandók azzal a hozzáadással, hogy a zárgondnok - ha, és amennyiben a jövedelemből erre mód nyílik - lehetőleg teljesítse a védettség fenntartásához szükséges szolgáltatásokat, továbbá tegyen eleget a védettség alól kivett többi tartozásnak is.

A korlátozás alá eső követelés behajtása végett a R.9.§-a szerint az ingatlan haszonbérletére zárlatot vezetni és így zárgondnokot bevezetni nem lehet. Mégis előfordulhat az az eset, hogy a védett birtok jövedelme zár alá kerül és pedig a 16.200/1933.M.E.sz.rendelet 5.§-a alapján. E szerint ugyanis, ha a gazdaadós a hitelezők kielégítési alapját veszélyezteti, a hitelezők a zárlat elrendelését és hitelezői megbízottnak zárgondnokul kirendelését kérhetik. Az így elrendelt zárlat hatálya az összes hitelezők javára szolgál és abban áll, hogy az adós az ingatlant és a R.9.§-ában meghatározott ingóságokat a zárgondnok hozzájárulása nélkül nem idegenítheti el, nem terhelheti meg és nem használhatja fel.

A budapesti kir.törvényszék 21.Pf. tanácsa kimondotta, hogy az ingatlan állagára a kielégítési végrehajtás elrendelhető, azonban az ingatlan haszonélvezetére végrehajtást elrendelni nem lehet. A R.9.§-a ugyanis csak az ingatlan ha-

szonélvezetére tiltja meg a végrehajtás elrendelését, míg az ingatlan állagára nem s az ingatlan állagára csak árverés nem tűzhető./1908/1934./

Egyébként a zárlat fogatosítására, hatályának kezdetére, a zárgondnok eljárására és a zárlat megszüntetésére a Vht.237.§-nak rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Ha a védett ingatlan haszonvételére vezetett végrehajtás során befolyt jövedelem kerül felosztásra, a 24.000/1929.I.M.sz.rendelet 33.§-ának rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a végrehajtási korlátozások alól ki nem vont követelésekre csak annyit lehet sorozni, amennyit a hitelezőnek a R.sz. szerint joga volna végrehajtás esetén kívül követelni.

Vitás kérdés, hogy a védett birtokost megillető haszonbérkövetelés lefoglalható-e?

A budapesti kir.törvényszék 21.Pf.10.372/1934.sz. végzése szerint a gazdatartozások fizetésének szabályozása tárgyában kiadott rendeletek nem tartal-

maznak olyan intézkedést, hogy védetté nyilvánítás esetén a végrehajtást szenvedő követelései - kivéve a R.9.§.1.bekezdésében felsorolt követeléseket - nem lennének lefoglalhatók. A védett birtok haszonélvezetére ugyan végrehajtást elrendelni nem lehet, de annak nincs akadálya, hogy a haszonbérkövetelés ingó módjára le ne foglaltassék.

Míg a védettség fennáll, az ingatlan nem árverezhető el, illetve csak akkor árverezhető el, ha a korlátozás alá nem eső követelés behajtása iránt, folyik az eljárás. További kérdés, hogy az árverési vételár hogyan osztassék fel a korlátozás alá nem eső hitelezők között? Ezt a kérdést a 16.200/1933.M.E.sz.rendelet 19.§-a szabályozza és pedig külön a zárlati kezelés folytán és külön az ingatlanárverésen befolyt vételár felosztása tekintetében. Más a szabály a zárlati jövedelem és más az árverési vételár felosztása esetén.

A zárlati jövedelem felosztásánál a korlátozás alá eső követelések tulajdonosai csak

annyi kielégítésre tarthatnak igényt, mint a végrehajtás esetén kívül, tehát ami járandóságuk a R.sz-e-
rint van és pedig azért csak ennyire, mert ezeket
a szolgáltatásokat mindkét esetben a gazdálkodás
jövedelméből kapják, hátralékos követelésükre pedig
mindkét esetben az ingatlan állaga szolgál bizto-
sítéskül.

Az árverési vételár felosztásánál a
korlátozás alá eső hitelezők is teljes követelésük
erejéig elégitendők ki, - amennyiben ez a befolyt
árverési vételárból lehetséges - mert az árverés
folytán követelésük fedezete megszűnik és így
biztosított követelésük nem nyerhetné kielégítést.

A végrehajtási korlátozások alól kivett
követelések akár zárlat, akár árverés esetében úgy
nyernek kielégítést, mintha a védettség nem állana
fenn.

A fentiek azok a rendelkezések, amelyek
a védett birtokosok ellen vezethető végrehajtási
cselekményeknél irányadóul szolgálhatnak. Most néhány

olyan jogszabályra kívánok még rámutatni, melyeket bármely arra reászoruló gazdaadós igénybe vehet, tehát az is, aki gazdaadós ugyan, de nem egyszersmind védett birtokos is.

A R.ugyanis módot akar nyújtani arra, hogy a kedvezményekben nemcsak az önhibájukon kívül bajba jutott gazdák, hanem általában más hivatást vagy foglalkozást folytató adósok is részesülhessenek, ezért a R.21.§-a kimondja, hogy mindazok az adósok, akiknek fő jövedelmi forrásuk mező-, vagy erdőgazdasági, szálló-, vagy kertgazdasági ingatlanokból ered, ha egyébként nem is gazdaadósok, kérhetik az ellenük vezetett végrehajtási eljárás felfüggesztését, ha kimutatják, hogy a gazdaságukban valami elemi csapás érte őket /pl.szárazság, fagy, jégeső, állatok elhullása, stb./ és ennek következtében nem tudnak kötelezettségeiknek egyelőre eleget tenni. Ilyen esetekben a bíróság a halasztás mértékét a körülményeknek megfelelően állapítja meg, de szabály

az, hogy a halasztás a folyó gazdasági éven túl nem terjedhet. A bíróság köteles mind a két fél, tehát az adós és hitelező érdekét egyaránt figyelembe venni és a halasztás megadását megfelelő részletfizetés teljesítésétől, vagy biztosíték adásától teheti függővé. A halasztás iránti kérelem előterjesztésekor nyomban be kell mutatni azt az alkalmas bizonyítékot, rendszerint községi bizonyítványt, amely tanúsítja, hogy a kérelemben felhozott tények a valóságnak megfelelnek. Határozathozatal előtt a feleket meg kell hallgatni. Ha a bíróság úgy határoz, hogy az árverést elhalasztja, úgy a végrehajtató kérelmére a hitelező felügyeletet el kell rendelni, amelynek célja egyrészt arra felügyelni, hogy az adós a rendeletben előírt szolgáltatásait teljesítse, másrészt főleg megakadályozása annak, hogy az adós a kielégítési alapul szolgáló vagyontárgyakat rongálja, vagy megsemmisítse.

A hitelező a megadott halasztás megszüntetését kérheti, ha bizonyítja, hogy az adós kötele-

zetségének a károsodás ellenére is eleget tudna tenni.

Ha a gazdaadós ingatlanára árverés tüzetett ki, legkésőbb az árverés határnapja előtt 30 nappal, azt a kérelmet terjesztheti elő, hogy rendelkezze el a bíróság az ingatlannak a végrehajtási árverés hatályával bíró magánkézből való eladását. Ez az intézkedés is a végrehajtási korlátozások közé tartozik, mert ezzel a kérelmével is megakadályozhatja az adós az ingatlan elárvereztetését.

A II.R.31.§-a ezt a rendelkezést olyképen módosítja, hogy a védett birtokhoz tartozó ingatlan tulajdonosa védett ingatlanának magánkézből való eladását végrehajtási árverés hatályával nemcsak akkor kérheti, ha az árverés már ki van tűzve, hanem egyébként is bármikor. Ez intézménynek célja a megterhelt birtok tulajdoni átruházásának egyszerűsítése. A vevő ugyanis tehermentes ingatlanhoz jut, épen úgy, mintha végrehajtási árverésen vásárolna. Az ingatlannak ily módon való értékesítését kérheti

elsősorban a tulajdonos, de kérhetik mindazok a hitelezők is, akiknek, követelése az ingatlanon jelzálogjoggal biztosítva van. A védett birtokosnál, minthogy ellene árverést kitűzni nem lehet, a szóbanforgó birói eladásnak csak akkor lehet helye, ha az ingatlanra az árverést egy korlátozás alól kivett követelés alapján rendelték el. Ezt a R.21.§-ában foglalt kedvezményt nemcsak gazdaadós ingatlan tulajdonos, hanem haszonélvező, haszonbérelő, felesgazdálkodó, vagy nagyobb részét mezőgazdasági jövedelemből élő személy is kérheti, a döntő jelentőségű az, hogy az adós fő jövedelmi forrása a mezőgazdaság legyen. A kedvezmény csak az árverés elhalasztásában nyilvánulhat, az mindegy, hogy első, vagy folytatólagos, illetőleg, hogy utó-, vagy visszárverésről van-e szó.

A R.29.§-a kimondja, hogy csak olyan ingatlanok árverését lehet elhalasztani, amelyekre a R.1. és 2.§§. kiterjednek, tehát védetté volnának egyébként nyilváníthatók, de tulajdonosaik mégsem kérték a védettséget.

Az ingóságok elárverezése is megakadályozható fenti kérelem előterjesztése folytán; de csak olyan ingóságoké, melyekre a R.9.§.1.bekezdése szerint a védettség hatálya kiterjed.

Az az adós, aki R.21.§-a kedvezményében részesül, a végrehajtató kérelmére hitelezői felügyelet alá kerül, tekintet nélkül arra, hogy birtoka védetté van-e nyilvánítva, vagy hogy kérte-e, vagy kérhette-e a védettséget.

4. Jogorvoslatok.

A bíróság határozatai ellen használható jogorvoslatokra vonatkozóan a Vht.rendelkezései az irányadók, amennyiben a gazdavédelmi rendeletek ettől eltérő intézkedéseket nem tartalmaznak, Tehát a generális szabály az, hogy a végrehajtási kérdésekben határozó végzések ellen 8 nap alatt beadandó egyfoku felfolyamodásnak van helye; helye van kétfoku felfolyamodásnak is a másodbíróság mindazon

végzései ellen, melyek azok közé a végzések közé sorozhatók, amelyek ellen a végrehajtási eljárásban, a Ppé.40.§-a alapján további felfolyamodásnak van helye. A megengedett esetekben a másodbirói végzések ellen használható további felfolyamodást a kir. ítélőtáblák bírálják el. Mig egyéb védettségi ügyekben a felfolyamodás határideje - minthogy ezek telek-
könyvi ügyeknek tekintendők - 15 nap, addig a védettséggel kapcsolatos végrehajtási ügyekben a felfolyamodás határideje 8 nap.

.....

Rövid fejtegetésünkből is kitűnik, milyen nagy fontosságu rendelkezéseket tartalmaz a 10.000/1935 M.E. rendelet a végrehajtási jog szempontjából. Méltán sorozható jelentősége szempontjából a korábbi szélesebb körű novelláris rendelkezések mellé, mert meggyőződésünk szerint ezen rendelet a hasonló tárgykörben mozgó rendeleteknek még többsége fogja követni.

Rövidítések.

- R. 14.000/1933.M.E.sz.rendelet.
II.R. 10.000/935.M.E.sz.rendelet.
Thv. 1.800/936.I.M.sz.rendelet.
Vhn. 1908:XLI.t.c.
Vht. 1881:LX.t.c.
Pp. 1911:I.t.c.
Ppé. 1912:LIV.t.c.

Forrásmunkák.

Bacsó Jenő: A végrehajtási eljárási jog tankönyve.

Debrecen, 1917.

Tóth Károly: Polgári törvénykezési jog.

Debrecen, 1910.

Vicenti Gusztáv: Végrehajtási eljárás.

Budapest, 1930.

Pongrácz-Balassa: A végrehajtási eljárás egységes

szerkezetben. Budapest, 1934.

A magyar törvénykezés 1933-1937. évfolyama.

A Jogi Hírlap 1933-1937. évfolyama.

Tartalomjegyzék.

I. Bevezetés	3. oldal.
II. Alapfogalmak	8. "-"
1./ A védett birtok fogalma és jelentősége	8. "-"
2./ A teherhatár helyesbítés	11. "-"
a./ A teherhatár helyesbítés az adós szempontjából	21. "-"
b./ A teherhatár helyesbítés a hitelező szempontjából	23. "-"
c./ Teherhatár helyesbítés a gyakorlatban	35. "-"
3./ Végrehajtás védett gazdák ellen	47. "-"
4./ Jogorvoslatok	71. "-"
Rövidítések	73. "-"
Forrásmunkák	74. "-"
Tartalomjegyzék	75. "-"

1382 1953